GADC
អង្គការយេនឌ័រ និងអភិវឌ្ឍន៍ ដើម្បីកម្ពុជា
Gender and Development for Cambodia

វគ្គបណ្តុះបណ្តាលស្តីពី៖

ការយល់ដឹង និងគិតគូរ អំពីយេនឌ័រ

កាលបរិច្ឆេទ៖ ០៩-១០ កញ្ញា ២០២៤

រៀបចំដោយ៖ អង្គការយេនឌ័រ និងអភិវឌ្ឍន៍ ដើម្បីកម្ពុជា

មាតិកា

01 គោលបំណងនៃវគ្គបណ្តុះបណ្តាល

02 ពាក្យគន្លឹះនិងគោលគំនិតអំពីយេនឌ័រ

03 រូបភាព

គោលបំណង

នៃវគ្គបណ្តុះបណ្តាល

ពង្រឹងចំណេះដឹងដែលមានស្រាប់អំពី

ទស្សនៈយេនឌ័រ និងពិការភាព

ឆ្លុះបញ្ចាំងទស្សនៈទានយេនឌ័រ ទៅ

អាកប្បកិរិយាផ្ទាល់ខ្លួន ការយល់ឃើញនិង
ការរស់នៅប្រចាំថ្ងៃ

អាចចែករំលែកចំនេះដឹងអំពីយេនឌ័រទៅកាន់

អ្នកទទួលផល/មិត្តភក្តិ/

អ្នករួមការងារ និងបញ្ជ្រាបយេនឌ័រក្នុង
គម្រោងរបស់ខ្លួន

ពាក្យគន្លឹះ និងគោលគំនិតអំពីយេនឌ័រ

ពាក្យគន្លឹះ	បរិយាយ
ភេទ	សំដៅលើលក្ខណៈផ្នែកជីវសាស្ត្រ របស់ស្ត្រី បុរស និង អន្តរភេទ ពីធម្មជាតិ
យេនឌ័រ	សំដៅលើ គំនិត តម្លៃ អាកប្បកិរិយា តួនាទី និងទំនួលខុសត្រូវ ដែលកំណត់ដោយសង្គម និងវប្បធម៌ ដែលផ្អែកលើភាពជាស្ត្រី និងភាពជាបុរស
ផ្នត់គំនិតយេនឌ័រ	សំដៅលើ គំនិតដែលមនុស្សរស់នៅក្នុងសង្គមបានអោយតម្លៃលើស្ត្រី និងបុរសថា ត្រូវមាន អាកប្បកិរិយា ការទទួលខុសត្រូវ តួនាទីបែបនេះ ឬបែបនោះ ឬថាត្រូវមានសមត្ថភាពអាចធ្វើនេះ ឬ អាចធ្វើនោះ
តួនាទីយេនឌ័រ	សំដៅលើ ការងារ សកម្មភាព និងទំនួលខុសត្រូវដែលត្រូវបានកំណត់ដោយសង្គម

ពាក្យគន្លឹះ និងគោលគំនិតអំពីយេនឌ័រ (ត)

ពាក្យគន្លឹះ	បរិយាយ
តួនាទីមានប្រាក់កម្រៃ	ជាតួនាទីនៅក្នុងសង្គមដែលនាំមកនូវប្រាក់ចំណូល ឬផលចំណេញផ្សេងៗ
តួនាទីមិនមានប្រាក់កម្រៃ	ជាតួនាទីនៅក្នុងសង្គមដែលជាធម្មតាមិនទទួលបានប្រាក់ចំណូល
តួនាទីសហគមន៍	ជាតួនាទីនៅក្នុងសង្គមដែលមិនទទួលនូវប្រាក់កំរៃ តែជាការចូលរួមចំណែកក្នុងកិច្ចការអភិវឌ្ឍន៍សង្គម
សមភាពយេនឌ័រ	សំដៅលើភាពស្មើគ្នារបស់ស្ត្រី និងបុរស ឬកុមារា និងកុមារីក្នុងការទទួលបាននូវសិទ្ធ ឱកាស សេវា និងធនធានជាដើម
សមធម៌យេនឌ័រ	សំដៅលើ ភាពត្រឹមត្រូវនៃការប្រព្រឹត្តិចំពោះស្ត្រី និងបុរសយោងទៅតាមតម្រូវការរៀងៗខ្លួនដើម្បីទទួលបានសមភាពយេនឌ័រ

ពាក្យគន្លឹះ និងគោលគំនិតអំពីយេនឌ័រ (ត)

ពាក្យគន្លឹះ	បរិយាយ
ការបញ្ជ្រាបយេនឌ័រ	សំដៅលើការយកចិត្តទុកដាក់ គិតគូរ និងដោះស្រាយអំពីបញ្ហាវិសមភាពយេនឌ័រ នៅក្នុងគ្រប់ដំណាក់កាល និងផ្នែកនៃដំណើរការ ឬកិច្ចការ ស្ថាប័នណាមួយ
វិសមភាពយេនឌ័រ	សំដៅដល់ផ្នត់គំនិត និងឥរិយាបថរើសអើងទៅលើភេទណាមួយ និងបញ្ហាគម្លាតរវាងស្ត្រី-បុរស និងក្មេងស្រី-ប្រុសដែលកើតមានក្នុងសង្គម សហគមន៍ ស្ថាប័ន និងគ្រួសារ
អំពើហឹង្សាទាក់ទងនឹងយេនឌ័រ	ជាអំពីហឹង្សាដែលផ្អែកលើរចនាសម្ព័ន្ធ និងវិសមភាពនៃយេនឌ័រ ឬជាអំពីហឹង្សាដែលផ្អែកលើការប្រើអំណាច ដោយសារគោលគំនិតនៃបិតាធិបតេយ្យ
លិទ្ធិបិតាធិបតេយ្យ	សំដៅលើការត្រួតត្រារបស់បុរសទាំងក្នុងវិស័យសាធារណៈនិងឯកជន ឬអំណាចរវាងបុរស និងស្ត្រី

សមភាព និងសមធម៌យេនឌ័រ

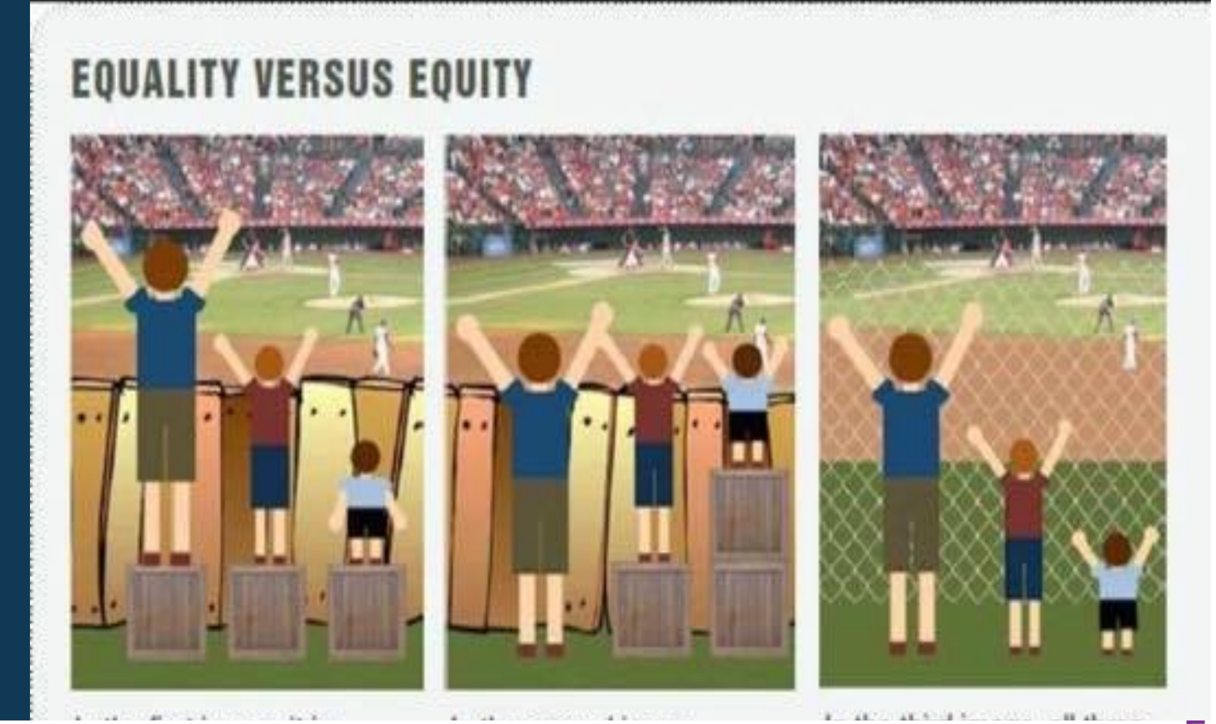
EQUALITY VERSUS EQUITY

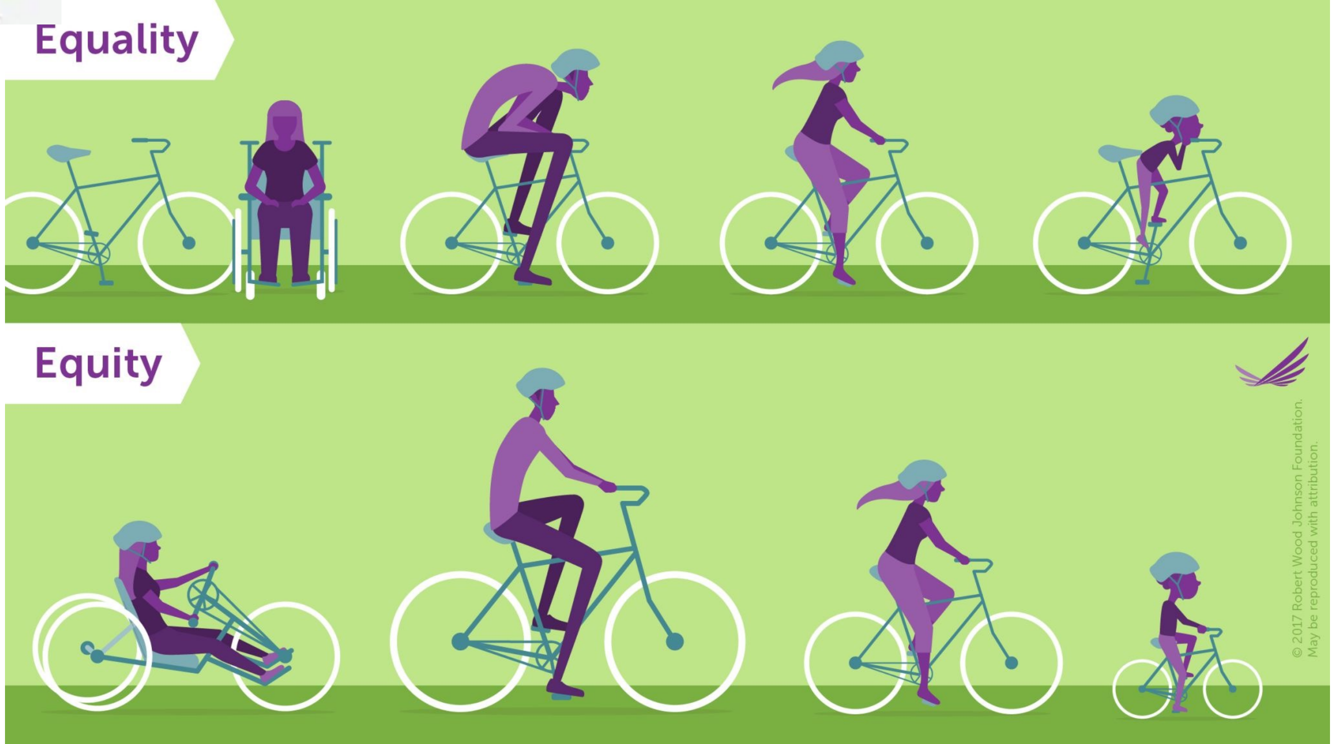
Equality
Equity
© 2017 Robert Wood Johnson Foundation.
May be reproduced with attribution.

កម្មវិធីបំលែងយេនឌ័រ

- **ការកេងប្រវ័ញ្ចខាងយេនឌ័រ** (Gender Exploitation)
  - ➢ សំដៅលើគម្រោង/សកម្មភាព ដែលទាញផលប្រយោជន៍ពីវិសមភាព/ផ្ទត់គំនិតយេនឌ័រ ដើម្បីទទួលបានលទ្ធផល

- **ការមិនយល់ដឹងពីយេនឌ័រ** (Gender Blind)
  - ➢ សំដៅលើគម្រោង/សកម្មភាព ដែលមិនគិតគូរ ឬយល់អំពីយេនឌ័រ

- **ការយល់ជ្រួតជ្រាបអំពីយេនឌ័រ (រំញោចយេនឌ័រ)** (Gender sensitivity)
  - ➢ សំដៅលើគម្រោង/សកម្មភាព ដែលដឹងអំពីយេនឌ័រដូចជា វិសមភាព បទដ្ឋាន...ប៉ុន្តែមិនទាន់មានសកម្មភាពណាមួយបានបង្កើត សម្រាប់ដោះស្រាយបញ្ហាយេនឌ័រ

- **ការបំប្លែងយេនឌ័រ** (Gender Transformative)
  - ➢ សំដៅលើគម្រោង/សកម្មភាព ដែលលើកកម្ពស់សមភាពយេនឌ័រដោយបញ្ជ្រាបការផ្លាស់ប្តូរដោយវិជ្ជមានអំពីយេនឌ័រ

CENSOR

HANDOUT #1:
Gender Integration Continuum

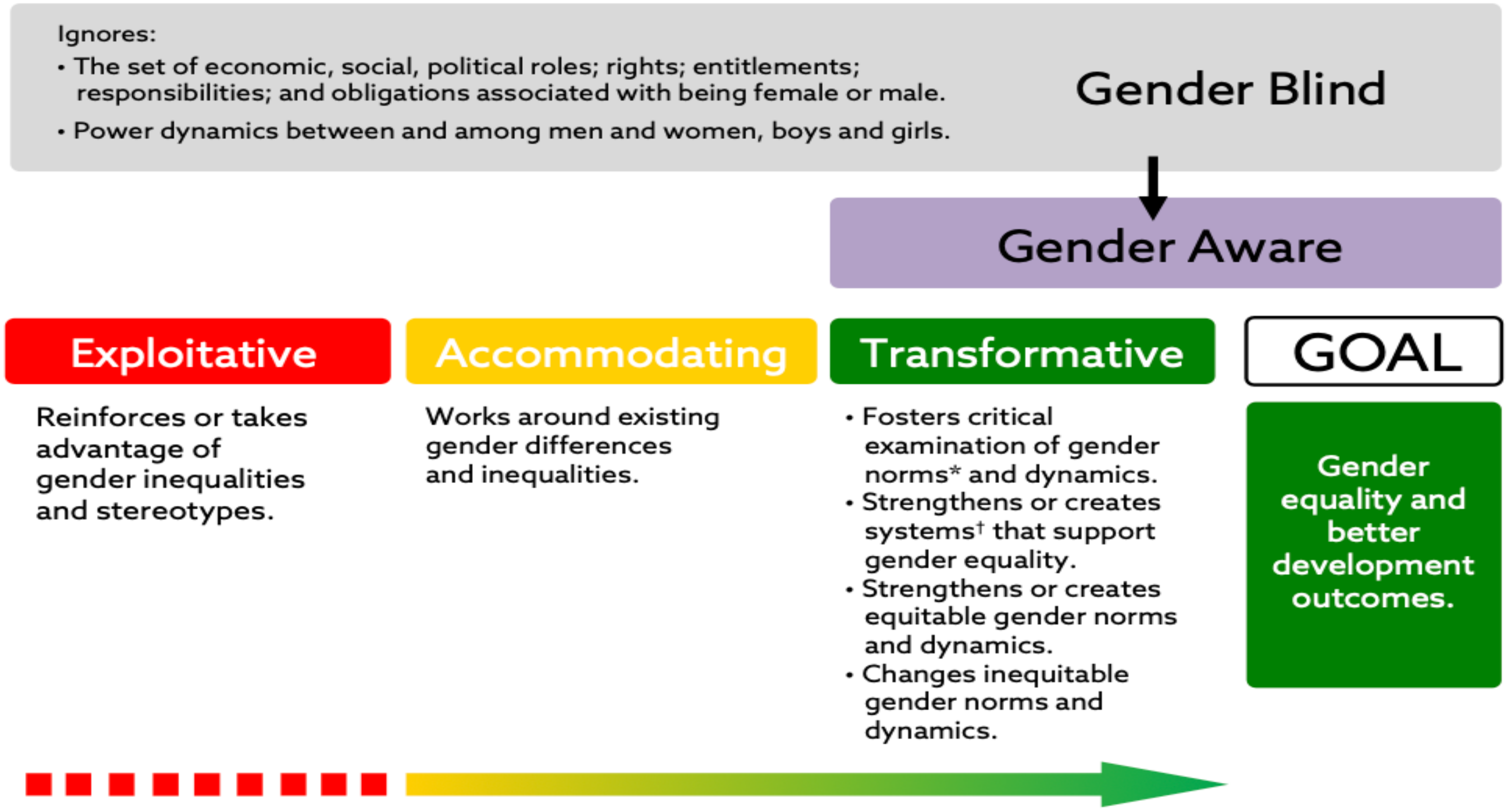

* Norms encompass attitudes and practices.
† A system consists of a set of interacting structures, practices, and relations.

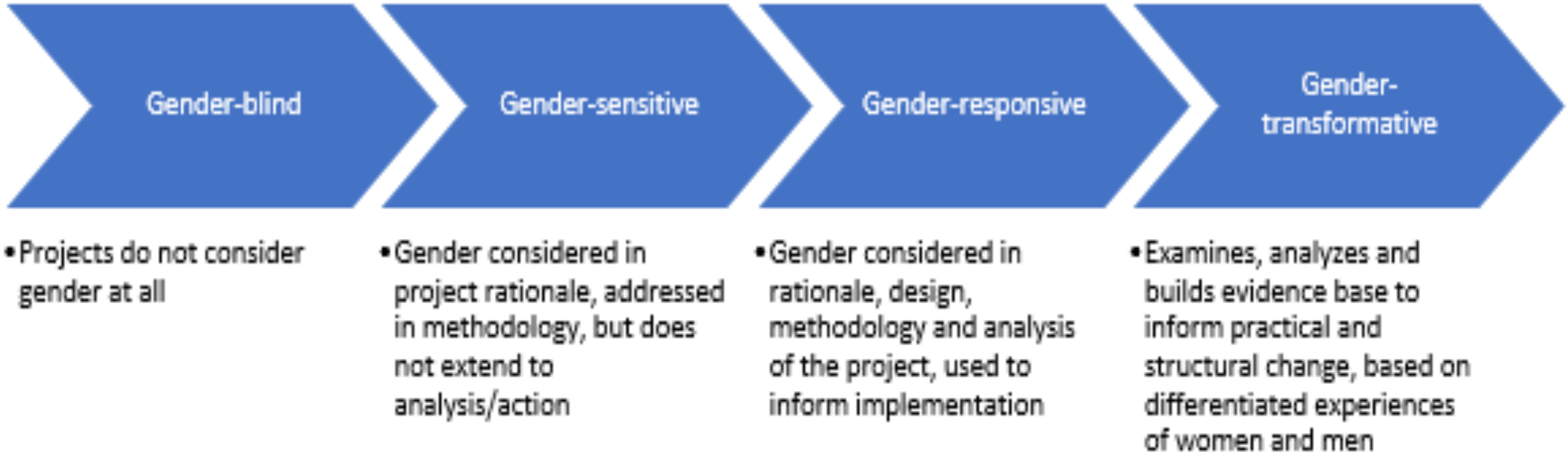
Gender-blind
Gender-sensitive
Gender-responsive
Gender-transformative
• Projects do not consider gender at all
• Gender considered in project rationale, addressed in methodology, but does not extend to analysis/action
• Gender considered in rationale, design, methodology and analysis of the project, used to inform implementation
• Examines, analyzes and builds evidence base to inform practical and structural change, based on differentiated experiences of women and men

កម្មវិធីបំលែងយេនឌ័រ (ត)

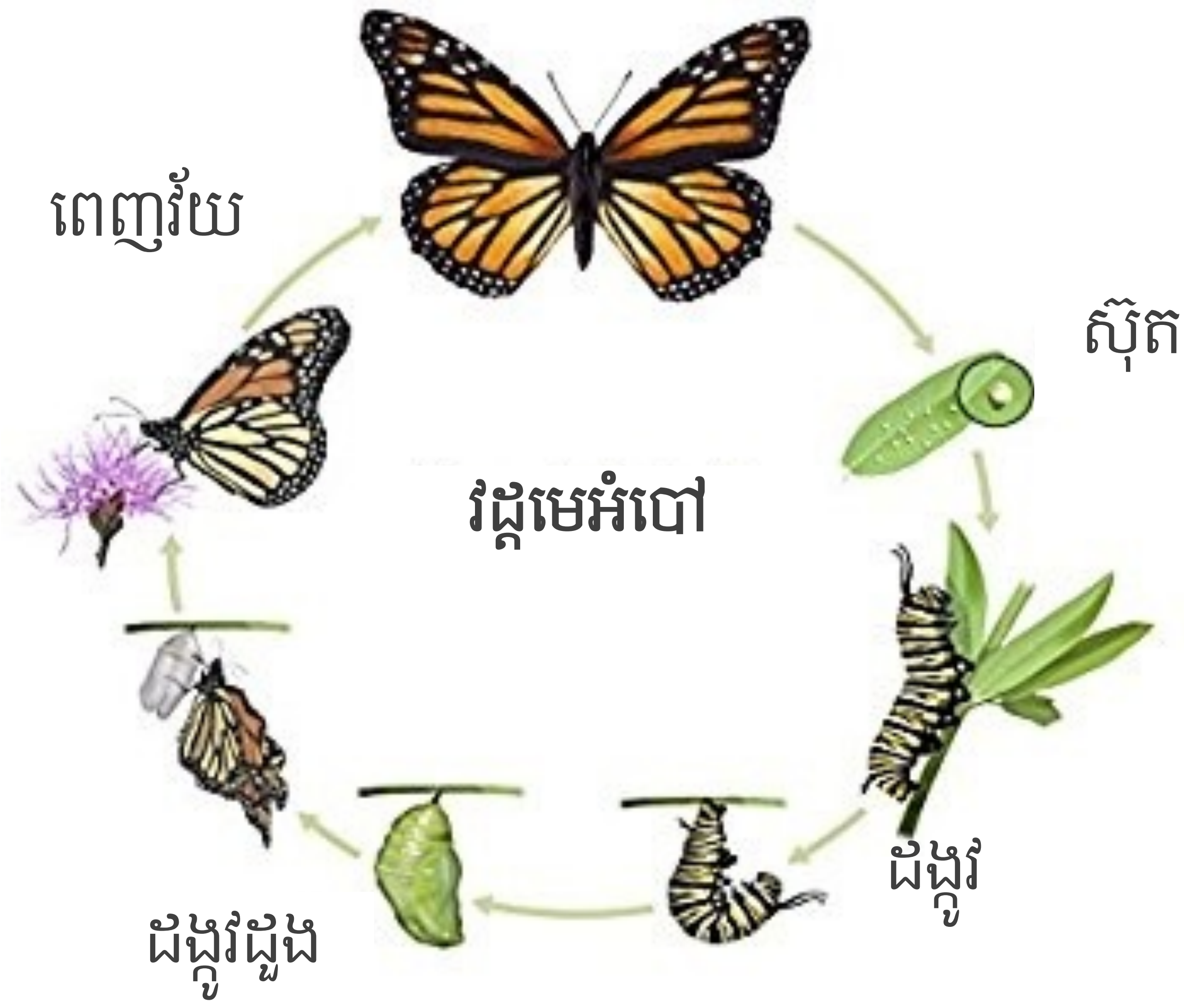

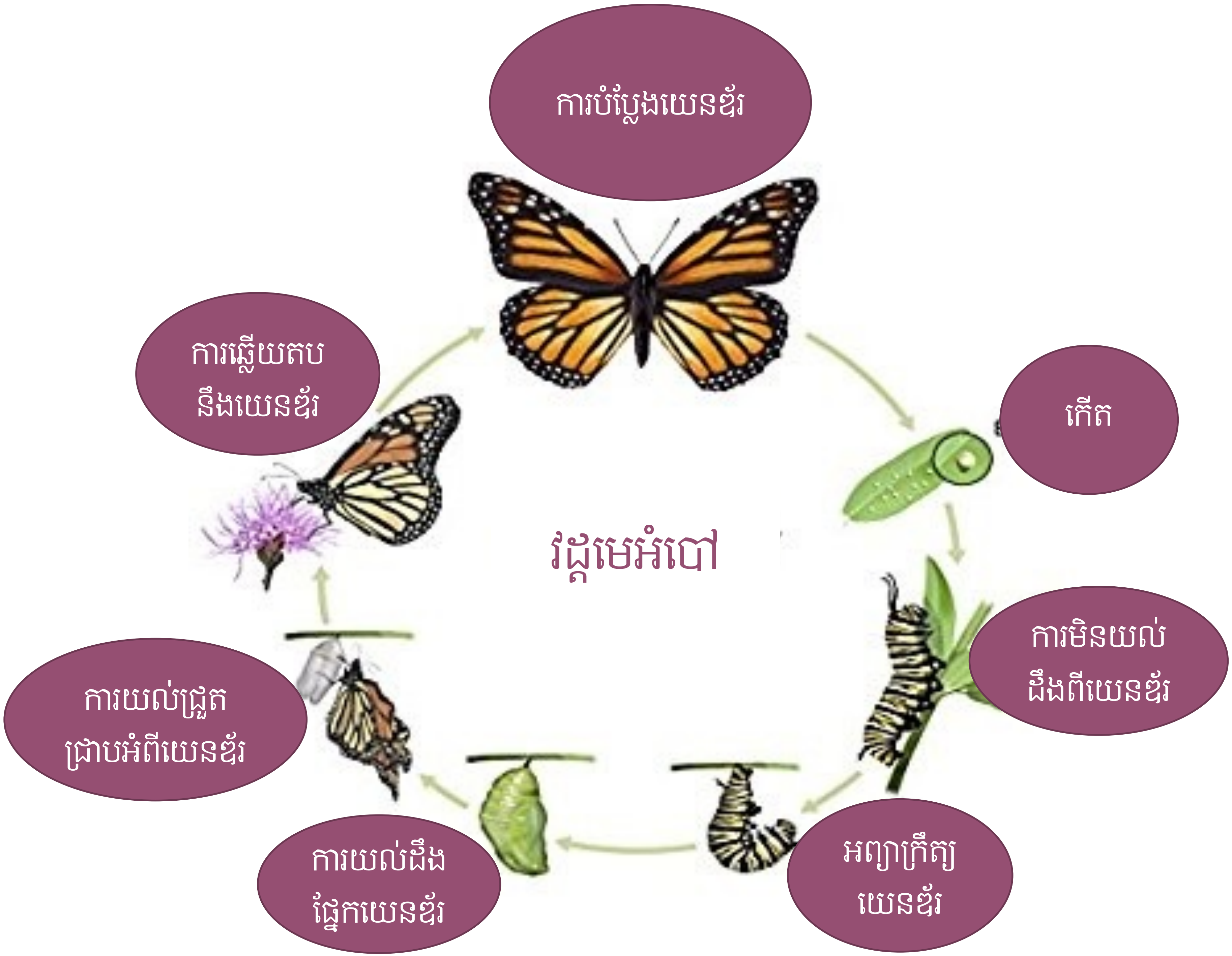
ការបំប្លែងយេនឌ័រ
កើត
វដ្តមេអំបៅ
ការមិនយល់ដឹងពីយេនឌ័រ
អព្យាក្រឹត្យយេនឌ័រ
ការយល់ដឹងផ្នែកយេនឌ័រ
ការយល់ជ្រួតជ្រាបអំពីយេនឌ័រ
ការឆ្លើយតបនឹងយេនឌ័រ

សូមអរគុណ